

Gunnel Forsberg. *Gerd Enequist : En pionjär i byxkjol – Uppsala universitets första kvinnliga professor*. Lärda i Sverige. 2021. Print. Stockholm: Bokförlaget Langenskiöld

Gunnel Forsberg, professor emeritus i kulturgeografi vid Stockholms universitet har med hjälp av Gerd Enequists eget arkiv låtit henne själv berätta om sitt liv och sin gärning. Enequist föddes 1903 och växte upp i Luleå. Familjen hade en lång tradition av akademiska positioner och därför blev det naturligt för Gerd att välja samma bana. I Göteborg fick Enequist en folkskolläroexamen då det vid denna tid inte var tillåtet för flickor att bedriva högre studier i Luleå. Intresset av dialekter i Tornedalen bidrog till att Enequist började studera nordiska språk och historia vid Uppsala universitet. Efter en magisterexamen 1929 började Gerd bli intresserad av geografiämnet. I november 1934 fick Gerd sin licentiatexamen och hon blev geograf. Det som uppskattades mest med ämnet geografi var kopplingen mellan människa, natur och historia. Gerd disputerade 1937 med avhandlingen *Nedre Luleälvens byar. En kulturgeografisk studie*.Handledare var professor John Frödin som i grunden var naturgeograf.

Gerd Enequist utsågs till professor i kulturgeografi 1949 och blev samtidigt Uppsala universitets första kvinnliga professor. Gerd blev en kvinnlig förebild inom akademien och såg sig själv som en ”geograf ut i fingerspetsarna”. Gerd trodde på samhällsplaneringens möjlighet att dra lärdom av vetenskapliga resultat och engagerade sig mycket i det som då kallades ”flykten från landsbygden”. Enequist uppfattade detta som ett samhällsproblem och ett uttryck för en brist på vetenskaplig kunskap hos planerare och politiker.

Gerd Enequist ansvarade för det stora kartverket *Atlas över Sverige*, som publicerades under perioden 1953–1971. Gerd såg kartan som ett oöverträffat kommunikationsmedel och var en hängiven kartograf. För Gerd var kartan geografens viktigaste verktyg, typ geografins språk som på samma sätt kan ersätta en text. Kartan är oöverträffad för att illustrera landskapet eller regionens form enligt Gerd Enequist.

Gerd Enequist var professor i kulturgeografi fram till 1968 då hon gick i pension. Gerd var medlem i Kungl. Humanistiska vetenskapsförbundet i Uppsala och blev hedersdoktor vid Umeå universitet 1982. Gerd avled 1989, 86 år gammal. Under sin professorstid ansvarade Gerd för ett stort antal forskarstuderande inklusive de som disputerade under åren närmast efter hennes pensionering. Många av doktoranderna som Gerd Enequist varit handledare för blev professorer på olika håll och några fick centrala positioner inom den offentliga sektorn, inte minst inom samhällsplaneringen.

Boken ger en viktig inblick i den akademiska världen, dess ämnesstrider och spänningar, och även i framväxten av en ny ämnesdisciplin. Flera välkända namn omnämns i boken som Torsten Hägerstrand, Sven Godlund, David Hannerberg, William William-Olsson, Filip Hjulström, John Frödin *m fl*. Avslutningsvis kan jag starkt rekommendera den här boken för de som önskar få en inblick i ämnet kulturgeografi och dess framväxt i Sverige.

Bo Magnusson, Universitetslektor i Geografi, Stiftelsen Högskolan i Jönköping
E-post: bo.magnusson@ju.se